

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Pavlíka a soudců JUDr. Pavla Vrchy a JUDr. Bohumila Dvořáka, Ph.D., LL.M., v právní věci žalobce MUDr. M. H. narozeného , bytem v , zastoupeného JUDr. Jaroslavem Svejkovským, advokátem se sídlem v Plzni, Kamenická 1, proti žalované BORGIS, a.s., se sídlem v Praze 2, Slezská 2127/13, IČ 00564893, o **dodatečné sdělení**, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 19 C 109/2015, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. října 2016, č.j. 22 Co 298/2016-102, takto:

I. Dovolání žalobce se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal vůči žalované, jako provozovateli zpravodajského portálu uveřejnění dodatečného sdělení podle zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně dalších zákonů, tiskový zákon (dále též „tiskový zákon“) ve vztahu k článku uveřejněnému dne

Obvodní soud pro Prahu 2 (dále též „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 3. března 2016, č.j. 19 C 109/2015-66, žalobu zamítl. V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že internet nelze pokládat za sdělovací prostředek, na který by se vztahoval tiskový zákon, neboť internetový portál vzhledem k vymezení pojmu *periodický tisk* v § 3 písm. a), není periodickým tiskem.

Městský soud v Praze (dále též „odvolací soud“ nebo „soud druhého stupně“) rozsudkem ze dne 27. října 2016, č.j. 22 Co 298/2016-102, rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 219 občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud

se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že internetové zpravodajství, resp. prostřednictvím internetu šířená sdělení, nespádají pod režim tiskového zákona, když podle ustanovení jeho § 3 písm. a) se periodickým tiskem rozumí noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce. Poukázal také na to, že provozovatelé stránek nejsou vydavatelé, nevztahuje se na ně např. povinnost týkající se povinných údajů (§ 8 tiskového zákona), povinných výtisků (§ 9 téhož zákona) apod., a tudíž ani povinnost uveřejnit odpověď či právě dodatečné sdělení (§ 10 a 11 tiskového zákona). I když institut dodatečného sdělení je specifický tím, že může být oprávněně požadován i za situace, kdy původním sdělením nedojde k jakémukoli neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žadatele a nelze ho v prostředí internetu suplovat cestou žaloby na ochranu osobnosti, ani tato skutečnost nemůže vést k použitelnosti tiskového zákona v projednávané věci. Podle odvolacího soudu v úvahu nepřipadá ani rozšiřující výklad norem tiskového zákona, který by měl vést k jejich aplikovatelnosti též pro sdělení na internetu, neboť zákon hovoří jasně a byl přijat dne 22. 2. 2000, tedy v době, kdy již mnohé tzv. zpravodajské servery existovaly. Přesto zákonodárce tiskový zákon na prostředí internetu nevztáhl. Odvolací soud dále připomněl, že ve vztahu k tzv. novým médiím (tedy prostředí internetu) a právu na odpověď (což lze nepochybně vztáhnout i na institut dodatečného sdělení) se vyslovil nejprve Výbor ministrů Rady Evropy, a to v roce 2004 formou Doporučení (2004) 16. Dne 20.12.2006 pak bylo přijato doporučení Evropského parlamentu a Rady č. 2006/952/ES. Na tato doporučení český zákonodárce dosud legislativně nereagoval. Zavedení práva na odpověď (resp. dodatečného sdělení) v prostředí internetu je dosud jen v rovině úvah de lege ferenda, nikoli v rovině úvah de lege lata. I ze systematického a historického výkladu lze jednoznačně dovodit, že vůlí zákonodárce bylo vztahovat i právo na dodatečné sdělení pouze na tzv. stará média. Rozšíření na tzv. nová média lze tak uvažovat nikoli pouze rozšiřujícím výkladem, nýbrž až s případnou změnou právního řádu při akceptaci výše zmíněných doporučení.

Proti rozsudku odvolacího soudu žalobce podal dne 22. února 2017 včasné dovolání. Podává je z důvodu uvedeného v ustanovení § 241a odst. 1 o.s.ř., neboť má za to, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Přípustnost dovolání spatřuje v tom, že podle § 237 o.s.ř. jde o věc, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena; konkrétně jde o právní otázku aplikace tiskového zákona na dodatečné sdělení požadované k uveřejnění v tzv. nových médiích. V první řadě je přesvědčen, že ustanovení § 3 tiskového zákona nevyklučuje užití ustanovení tohoto zákona i ve vztahu k internetovému zpravodajství. Připomíná, že články internetového zpravodajství jsou zachyceny na hmotných podkladech tím, že jsou ukládány na serverech a na klasický papírový podklad mohou být také snadno převedeny každým uživatelem či čtenářem. Tento právní názor je podle dovolatele uznávaným právním názorem v Evropě. Chybějící či lépe řečeno nedostatečná česká právní úprava nemůže upírat právo člověka na dodatečné sdělení o výsledku trestního nebo správního řízení. Za absurdní považuje názor odvolacího soudu, že nelze přiznat právo na dodatečné sdělení, když se žalobce nemůže bránit jinak. Žalobce proto navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu buď změnil tak, že žalobě vyhovějí, nebo aby tento rozsudek, stejně jako rozsudek soudu prvního stupně, zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení, anebo zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

K podanému dovolání se vyjádřila žalovaná, která se ztotožnila se závěry odvolacího soudu; podrobně vyvrací jednotlivé argumenty dovolatele. Navrhla, aby dovolací soud dovolání žalobce zamítl, neboť rozhodnutí odvolacího soudu je podle jejího názoru věcně správné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) přihlédl k čl. II bodu 2. zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a vyšel tak ze znění tohoto procesního předpisu účinného od 1. ledna 2014. Po té se nejprve zabýval otázkou přípustnosti tohoto dovolání s pozitivním závěrem.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o.s.ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.).

Podle ustanovení § 241a o.s.ř. lze dovolání podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odst. 1). V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o.s.ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a o.s.ř.) a čeho se dovolatel domáhá, tj. dovolací návrh (odst. 2). Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení (odst. 3). V dovolání nelze poukazovat na podání, která dovolatel učinil za řízení před soudem prvního stupně nebo v odvolacím řízení (odst. 4). V dovolání nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy (odst. 6).

Rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.). Dovolací soud je přitom vázán konkrétním vymezením (popisem) dovolacího důvodu.

Dovolací soud konstatuje, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, a splňující předpoklady ve smyslu ustanovení § 241 odst. 1 o.s.ř. Je přípustné podle ustanovení § 237 o.s.ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, a to otázky aplikace § 11 tiskového zákona na právo na uveřejnění dodatečného sdělení v režimu internetového zpravodajství.

Podle ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o.s.ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Takovéto případné vady se však z napadeného rozhodnutí nepodávají.

Nejvyšší soud tedy přezkoumal napadené rozhodnutí z hlediska dovolatelem vymezeného důvodu (srov. § 242 odst. 3 větu první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že však není důvodné.

Podstatou argumentace dovolatele je v první řadě názor, že i internetové zpravodajství je periodickým tiskem ve smyslu ustanovení § 3 tiskového zákona, protože je zachyceno na hmotných podkladech a může být převedeno i do papírové podoby. Dovolatel též připomíná, že v roce 2000, kdy ještě nebylo internetové zpravodajství plně rozvinuto, logicky zákonodárce nevztáhl účinnost tiskového zákona i na tzv. nová média a konečně, že chybějící

či nedostatečná česká právní úprava nemůže bránit tomu, aby uplatňoval svá práva podle tiskového zákona, když jiné právní předpisy mu to neumožňují.

Především na tomto místě je třeba konstatovat, že dovolání se vyznačuje rozporuplností, pokud na jedné straně dovolatel tvrdí, že ustanovení tiskového zákona se vztahují i na internetové zpravodajství a na straně druhé konstatuje, že česká právní úprava v této oblasti je deficitní, resp. nedostatečná, a proto lze na posuzovaný případ použít ustanovení tiskového zákona, konkrétně ustanovení § 11 o dodatečném sdělení.

Podle ustanovení § 11 tiskového zákona jestliže bylo v periodickém tisku uveřejněno sdělení o trestním řízení nebo o řízení ve věcech přestupků vedeném proti osobě, kterou lze podle tohoto sdělení ztotožnit, a toto řízení nebylo ukončeno pravomocným rozhodnutím, má tato osoba právo požadovat na vydavateli uveřejnění informace o konečném výsledku řízení jako dodatečného sdělení. Vydavatel je povinen na žádost této osoby informaci o pravomocném rozhodnutí jako dodatečné sdělení uveřejnit (odst. 1). Po smrti fyzické osoby přísluší právo podle odstavce 1 jejímu manželu a dětem, a není-li jich, jejím rodičům (odst. 2). Ustanovení zvláštního právního předpisu o ochraně osobnosti a o ochraně jména a dobré pověsti právnické osoby zůstávají úpravou podle odstavců 1 a 2 nedotčena (odst. 3).

Podle § 3 písm. a) tiskového zákona se periodickým tiskem rozumí noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce.

Podle § 7 odst. 1 tiskového zákona evidenci periodického tisku vede Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“). Podle odstavce 2 právnická nebo fyzická osoba, která hodlá vydávat periodický tisk, je povinna doručit ministerstvu nejpozději 30 dnů před zahájením vydávání periodického tisku písemné oznámení, které musí obsahovat v dalším textu uvedené náležitosti. Vydavatel musí zajistit, aby na každém vydání periodického tisku byly uvedeny údaje uvedené v § 8 odst. 1 tiskového zákona. Podle § 9 odst. 1 téhož zákona je vydavatel povinen bezplatně na svůj náklad z každého vydání periodického tisku do sedmi dnů ode dne jeho vydání zajistit dodání stanoveného počtu výtisků (dále jen „povinný výtisk“) dále uvedeným příjemcům.

Tato ustanovení tiskového zákona, která ostatně uváděl v odůvodnění svého rozhodnutí odvolací soud, dovolatel pomíjí, i když je zřejmé, že internetový portál tam uvedeným požadavkům nemůže vyhovět. Neobstojí ani dovolatelova argumentace, že internetové zpravodajství je třeba považovat za tiskovinu.

Nelze především přehlédnout, že zveřejnění obsahu informací na internetových stránkách se liší od územně omezeného šíření takového média, jako je tiskovina, v tom, že cílem tohoto zveřejnění je v zásadě všudypřítomnost obsahu uvedených informací. S tímto obsahem se může okamžitě seznámit neomezený počet uživatelů internetu kdekoli na světě nezávisle na tom, zda má jeho vydavatel v úmyslu, aby tento obsah byl přístupný mimo stát jeho usazení a mimo jeho kontrolu (z rozsudku SDEU ze dne 25. října 2011 ve věci eData Advertising GmbH). Specifikem je např. i to, že informace zveřejňovaná na internetových stránkách může v jakémkoliv okamžiku podléhat škále nejrůznějších obsahových změn (zhusta případně ovlivněných i jen obtížně dohledatelným subjektem).

Přílehlavá není ani argumentace dovolatele, že v době přijetí tiskového zákona ještě nebylo internetové zpravodajství plně rozvinuté. Pokud by totiž zákonodárce hodlal ustanovení tiskového zákona vztáhnout i na tuto oblast, učinil by tak nepochybně v rámci

některé z jeho pozdějších novelizací (např. zákon č. 227/2009 Sb., zákon č. 281/2009 Sb., zákon č. 142/2012 Sb., zákon č. 305/2013 Sb., zákon č. 183/2017 Sb.).”

Dovolací soud dále poukazuje na zcela logické a srozumitelné odůvodnění rozsudku odvolacího soudu, zejména pokud uvádí, že rozhodovat může pouze na základě platných zákonů (de lege lata), nikoli z hlediska zákonů, které by měly být přijaty (de lege ferenda). Výklad, jak jej poskytl odvolací soud, nelze považovat za formalistický, naopak se s ním Nejvyšší soud plně ztotožňuje.

Lze uzavřít, že ustanovení tiskového zákona nedopadají na zpravodajství přinášené internetem (a proto nepostihuje ani případný institut „dodatečného sdělení“). Tiskový zákon s takovouto případnou alternativou sám především expressis verbis vůbec nepočítá, přičemž internetové zpravodajství nelze ani extenzivním výkladem podřadit pod kategorii tisku ve smyslu tiskového zákona.

Dovolací soud proto uzavírá, že rozsudek odvolacího soudu z hlediska uplatněného dovolacího důvodu hodnotí jako správný a dovoláním neuplatněné vady řízení, k nimž u přípustného dovolání dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o.s.ř.), se ve vztahu k závěrům odvolacího soudu otevřeným dovolacímu přezkumu ze spisu nepodávají. Nejvyšší soud za tohoto stavu tedy dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a) o.s.ř. zamítl.

O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 243c odst. 3 věty první, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř., neboť žalobce nemá s ohledem na výsledek dovolacího řízení na náhradu nákladů řízení právo a žalovaná jejich náhradu nepožadovala.

Proti tomuto rozsudku není přípustný opravný prostředek.

V Brně 21. března 2018

JUDr. Pavel Pavlík v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Helena Lovíšková